

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0.13.00.00-610- 1087
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/12925)

020323

19 Nisan 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09/03/2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/12925-20674/43293 sayılı yazınız.

Denizli Milletvekili Ali Rıza ERTEMÜR'e ait 7/12925 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06520 Ankara
Tel : 0312 212 20 72 – Faks : 0312 215 18 00
www.csgeb.gov.tr

İrtibat : E. YARDIMCIEL Memur
Tel : 296 64 39
e-mail : eyardimciel@csgeb.gov.tr

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ ALİ RIZA ERTEMÜR'ÜN 7/12925 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Ülkemizde 2002-2008 yılları arasında madencilik sektöründe meydana gelen iş kazaları, meslek hastalıkları, sürekli iş görememezlik ve ölümleri gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Yıl	İş Kazası Sayısı	Meslek Hastalığı Sayısı	Sürekli İş Göremezlik	Ölüm
2002	7.287	318	310	67
2003	6.287	301	189	82
2004	6.237	132	326	68
2005	6.879	358	310	121
2006	7.591	420	444	79
2007	7.193	1.001	479	76
2008	6.495	328	255	66

Madencilik sektörü, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de iş kazaları ve meslek hastalıkları açısından en riskli sektördür. Sektörün bu özelliği iş sağlığı ve güvenliği kavramının ve bu konuda çalışana ve çalışma ortamına yönelik mevzuatın oluşmasında büyük etken olmuştur. Ülkemizde oldukça kapsamlı olarak yer alan madenlerde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata, AB uyum çalışmaları kapsamında 92/104/EEC sayılı Avrupa Birliği Direktifi esas alınarak hazırlanan 21/02/2004 tarihli ve 25380 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yer altı ve Yer üstü Maden İşletmelerinde Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği" ile 92/91/EEC sayılı Avrupa Birliği Direktifi esas alınarak hazırlanan 22/02/2004 tarihli ve 25381 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sondajla Maden Çıkarılan İşletmelerde Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği" de eklenmiştir. Ayrıca 5763 sayılı Kanunla, 4857 sayılı İş Kanununda değişiklik yapılarak getirilen ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçilerin mesleki eğitimden geçmiş olma mecburiyeti, 15/08/2009 tarihli ve 27320 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik" iş sağlığı ve güvenliğinin geliştirilmesi için son yıllarda mevzuat alanında yapılan önemli çalışmalardır.

Mevzuat alanında yapılan çalışmaların yanı sıra Bakanlığımızın doğrudan madencilik sektörünü hedef alan ve bu sektörde iş sağlığı ve güvenliği seviyesini artırmayı amaçlayan bir çok çalışması bulunmaktadır. Bu çalışmalar şöyle sıralanabilir;

2007 yılında TMMOB Maden Mühendisleri Odası ile "Madenlerde İş Sağlığı ve Güvenliği İşbirliği Protokolü" imzalanarak "Madencilik Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Kampanyası" başlatılmıştır.

Kampanya kapsamında 8 farklı ilde eğitim seminerleri düzenlenmiş bu seminerlere işçi, işveren temsilcileri ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kurum ve kuruluşlardan yaklaşık 3400 kişi katılmıştır. Dursunbey, Ermenek, Gediz, Zonguldak, Edirne, Afyon, Erzurum ve Soma'da düzenlenen bu seminerlerde maden mevzuatı, işverenin sorumlulukları, madenlerde iş teftiş, güvenlik kültürü, risk değerlendirmesi, maden sektöründe örnek iş kazaları, iş sağlığı ve güvenliği-verimlilik ilişkisi, pnömokonyoz-iş yeri hekimliği, madenlerde toz sorunu ve kişisel koruyucu donanım konuları ele alınmış ve maden ocaklarında çalışan işçiler, işverenler ve konuyla ilgili tüm tarafların bilgi birikimi ve duyarlılığı artırılmaya çalışılmıştır.

2006 Şubat ayında tamamlanan “Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Güçlendirilmesi-İSAG-I” Projesinin devamı niteliğinde olan İSAG-II Projesi kapsamında, uyumlaştırılan İSG Mevzuatının özellikle KOBİ’lerde etkin ve verimli şekilde uygulanmasını sağlamak, Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliğinin geliştirilmesine katkıda bulunmak, işçilerin sağlık gözetimini yürütmek, sosyal paydaşları İSG konusunda eğitmek, işyerlerine ve özellikle KOBİ’lere yaygın ve ucuz İSG hizmeti sağlamak amacıyla 6 adet gezici iş sağlığı aracı 2008 yılında alınmıştır. Bu araçların maden sektörüne de hizmet etmesi amacı ile Türkiye Taşkömürü Kurumu ile ön görüşmeler yapılmış ve hizmet sunumu konusunda mutabakat sağlanmıştır.

Avrupa Birliği ile sürdürülen işbirliği çerçevesinde, 2007 yılı Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında, Bakanlığımız tarafından hazırlanan “Türkiye’de İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Koşullarının İyileştirilmesi Projesi” AB Komisyonunca kabul edilmiştir. Proje kapsamında Türkiye’deki özellikle maden, inşaat ve metal sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği açısından çalışma koşullarının iyileştirilmesi, İSG kayıt sisteminin yapılandırılması, tanıtım ve eğitim faaliyetleri ile toplumsal bilincin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

11/03/2010 tarihinde resmi açılışı yapılan proje kapsamında, Ankara, Zonguldak, Kütahya, Denizli ve Kocaeli illeri projenin uygulamaları için pilot iller olarak belirlenmiştir. İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri modelinin ve İSG bilgi sisteminin geliştirilmesinin yanında İSG profesyonellerine ve paydaşlara yönelik eğitim ve duyarlılık artırma faaliyetlerini de içeren bu proje kapsamında iki yıl içinde yaklaşık 25 maden işyerinde İSG konusunda pilot uygulamaların gerçekleştirilmesi ve bu uygulamayı takiben yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı çerçevesinde, Avrupa Birliği Konsey Direktifleri esas alınarak 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca yeni yönetmelikler çıkarılmış olup bu yönetmeliklerde yer alan yeni yaklaşımlar çerçevesinde Bakanlığımız tarafından sosyal tarafların da etkin katılımı sağlanarak, sektör bazında “Proje Teftişleri” yürütülmeye başlanılmıştır.

Proje teftişlerindeki amaç, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi için gerekli sağlık ve güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlamak, işyerlerindeki ortak genel problemleri belirlemek, tüm ilgili tarafların da katılımıyla bu sorunlar için çözüm önerileri ve tedbirleri ortaya koymak, sektör ile ilgili veri toplamaktır. Proje teftişleri amacıyla sektör seçiminde de, iş kazalarının veya meslek hastalıklarının yoğun olduğu sektörler öncelikli olarak ele alınmaktadır.

Bakanlığımız iş müfettişleri tarafından maden işyerlerinde yapılan denetimlerin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

YIL	YAPILAN DENETİMLER			
	GENEL	KONTROL	İNCELEME	TOPLAM
2003	50	25	475	550
2004	642	15	343	1000
2005	1167	564	347	2078
2006	352	230	303	885
2007	787	85	593	1465
2008	567	103	933	1603
TOPLAM	3565	1022	2994	7581

Buradan da anlaşılacağı üzere maden işyerleri düzenli olarak Bakanlığımız iş müfettişleri tarafından denetlenmektedir.

Bakanlığımızca;

2006 yılında, 2965 işyerine 7.879.000 TL, 2007 yılında, 2546 işyerine 10.107.000 TL, 2008 yılında ise 2075 işyerine 4.060.000 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Bakanlığımızca 2009/Nisan-2010/Şubat ayları arasında yürütülen "Yer altı Kömür Madeni İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Projelendirilmiş Teftişi" isimli hedef odaklı teftiş projesi kapsamında Manisa ilinde 1, Kütahya ilinde 1 olmak üzere toplam 2 işyerinde işin durdurulması, son iki kazanın meydana geldiği işyerlerinde ise kapatma müeyyideleri uygulanmıştır.

Anayasamızın 56 ncı maddesinde "Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler." hükmü öngörülmekte olup bu öngörü ile 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesine dayanılarak Sağlık Bakanlığınca gerekli görülen hastaneler bünyesinde yanık tedavi merkez ve üniteleri oluşturulmuştur. Sivil toplum örgütlerinden ise bu konuda gerekli destek istenmektedir.

Yapılan planlamalar neticesinde Sağlık Bakanlığına bağlı 23 Hastane bünyesinde toplam 274 yanık yatağı faaliyete geçirilmiş olup anılan Bakanlığa bağlı 7 hastane bünyesinde toplam 52 yanık yatağının faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca 13 Üniversite Hastanesi bünyesinde 122 yanık yatağı, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Komutanlığına bağlı hastanede 28 yanık yatağı, 1 Özel Hastanede ise 1 yanık yatağı olmak üzere Türkiye Geneline Sağlık Bakanlığınca, üniversitelere ve özel sektöre ait hastaneler bünyesinde faal olan toplam 425 yanık yatağı bulunmaktadır.

Balıkesir ili Dursunbey ilçesindeki maden ocağında meydana gelen grizu patlaması sonucu yaralanan vatandaşlarımıza olay yerinde ilk müdahale sonucunda gerekli triyaj işlemleri yapılarak hastaların sevk edileceği hastaneler belirlenmiş olup yaralıların süratle tedavisi yapılacak ilgili hastanelere sevkı sağlanmıştır. Yaralıların genel durumları belirli periyotlarla Sağlık Bakanlığınca takip edilmektedir.

07 Aralık 2006 tarihli ve 26369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ambulans Hizmetleri Yönetmeliğinin 31 inci maddesi (h) bendinde "Olağandışı durumlar istisna olmak kaydıyla hiçbir ambulans ve acil sağlık aracı cenaze nakli amacıyla kullanılamaz." hükmü bulunmakla birlikte, 24 Ocak 2005 tarihli ve 872 sayılı İl Ambulans Servisi Çalışma Yönergesinin 18 inci Maddesi (aa) bendinde de "Ambulans ile cenaze nakli yapılmaz, ancak ambulansla ölüm olayı gerçekleştiğinde, trafik kazası, olağan dışı durum ve afetlerde, olay veya kaza mahallinden ölü veya ölümlerin hastane veya ilgili morga nakilleri, adli mercilerin de onayı alındıktan sonra yapılabilir. Bunda amaç olay yerindeki cenazenin bir an önce ilgili kuruma nakledilmesi ve toplumsal duyarlılığın yerine getirilmesidir. 112 ambulansları, bunun dışında hastaneden eve, hastaneler arasında ve şehirlerarasında cenaze nakil aracı gibi kullanılamaz" hükmü bulunmakta olup cenaze nakli acil sağlık hizmeti kapsamında yer almamaktadır.

Ayrıca 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 222 nci maddesinde "Cenazelerin kolayca ve usulü dairesinde nakline nezaret ve bu bapta lazım gelen vasıtaların ihzarına belediyeler mecburdurlar. Umumi nakil vesaitinin cenaze nakline mahsus vasıtaların sair hususlara tahsisi memnurdur." denilmektedir.

19 Ocak 2010 tarih ve 27467 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mezarlık Yerlerinin İnşaatı ile Cenaze Nakil ve Defin İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde "Cenazelerin kolayca ve usulü dairesinde belediye sınırları içinde nakline nezaret ve bu hususta gerekli cenaze nakil aracı, tabut ve benzeri donatının temini belediyelerin görevidir. Belediyeler, bu görevlerini kendileri veya izin verecekleri özel şirketler vasıtasıyla yerine getirirler. Genel araçların cenaze nakli veya cenaze nakline mahsus araçların diğer amaçlarla kullanılması yasaktır." hükmü yer almaktadır.

